

Bohatství jako písek v přesýpacích hodinách

O všechen majetek, nejen finanční, ale i o podnikatelské a rodinné hodnoty či ideje, je nutné řádně pečovat. Zachovávat je, dále zvyšovat jejich hodnotu a také je chránit, aby mohly plnit svou funkci. Zvláště tehdy, pokud má sloužit jako „bezpečnostní polštář“ pro rodinu.

V posledních letech jsme svědky velkého ekonomického růstu, proto se stále častěji setkáváme s příspěvkem na téma takzvaného wealth managementu, tedy zhodnocování privátního majetku, vhodnosti více či méně konzervativních investičních produktů, mezigeneračního předávání kapitálu a podobně. Je to oblast, které je třeba se v České republice věnovat tak, jako je to běžné na západ od našich hranic ve světě rozvinutých rodinných majetkových struktur s dlouhou historickou tradicí.

Wealth management není klíčové téma pouze pro privátní bankéře či asset manažery. Je nutné mu rozumět v mnohem širším pojetí a zaměřit se i na bezpečnost a ochranu majetku. Vnímáme ho nejen jako sofistikovanou a profesionální správu finančních prostředků, ale také jako logicky ucelený systém efektivní správy, zhodnocování, a zejména ochrany vygenerovaného bohatství. Nejde jen o finanční majetek, ale také o majetek a aktiva ve své nejširší podobě včetně sdílených podnikatelských a rodinných hodnot či idejí. O všechna tato aktiva je třeba nejen řádně pečovat,

zachovávat či dále zvyšovat jejich hodnotu, ale zejména je chránit, aby mohla plnit svou funkci. Zvláště tehdy, pokud mají sloužit jako jakýsi „bezpečnostní polštář“ pro rodinu.

ÚZKÝM HRDLEM DO BEZPEČNÉHO PŘÍSTAVU

Než je totiž bohatství vygenerováno do podoby, která umožní správu majetku v užším pojetí - tedy správu finančních aktiv - vede k tomu často dlouhá a trnitá cesta posetá nečekanými překvapeními, jako jsou zákaz či liknavost úředníků, náhlými pády (krach klíčového dodavatele), nepředvídatelnými překážkami (kontrola finanční správy), sofistikovanými nástrahami (šikanózní insolvenční návrh) a podobně. Privátní majetek by však v době jeho přesunu z turbulentního podnikatelského světa do úrovně wealth managementu měl být právě těmto rizikům z povahy věci dlouhodobě vystavován co možná nejméně. Aby mohl plnit svou přirozenou funkci podpory osob a institucí blízkých, věrných či potřebných.

Představme si systém správy a transferu vytvořeného bohatství jako strukturu podobnou tvaru přesýpacích hodin. V jejich vrchní části si představme například podnikání. Ve spodní části by pak měla být aktiva sloužící nějakému předem jasnému cíli: například zabezpečení rodiny, podpoře vzdělání či podnikání dětí, filantropii. V horní části je nahromaděný písek - tedy ono vygenerované bohatství. Je třeba ho přesunout tam, kde bude chráněno před většinou negativních externalit vrchní části struktury. K nim lze zařadit i ne zrovna optimisticky nastavená pravidla dědického práva.

Zaměřme se tedy na hrdlo a spodní část přesýpacích hodin. To je místo, kterým by mělo vytvořené bohatství optimálním způsobem proplout do pomyslného bezpečného přístavu ve spodní části přesýpacích hodin. Následně pak i samotným přístavem, který přináší pro jeho obyvatele jistotu a příležitost.

Spojovacím hrdlem je v zahraničí a stále častěji i v Česku etablovaný rodinný či privátní subjekt holdingového typu. Bezpečným přístavem pak nadstavba privátního holdingu v podobě vhodného typu trustu či rodinné nadace, jejichž cílem je strukturovaně spravovat, řídit a chránit aktiva ve prospěch beneficentů, aniž by byla zasažena limity dědického či rodinného práva.

PRIVÁTNÍ HOLDING JAKO FIREMNÍ BANKA

Hrdlem neboli privátním holdingem bývá společnost - nejčastěji akciová - jejímž smyslem není podnikat, nýbrž pouze držet pro zakladatele, majitele, případně pro jeho rodinu klíčová aktiva. Zdaleka nejčastěji se tak holding stává vlastníkem podílů na společnostech či nemovitostech, které slouží jako generátor výše zmíněného bohatství.

Nespornou výhodou uspořádání struktury s osobním holdingem je její jednoduchost a efektivita. V neposlední řadě pak opora v právním řádu, který přesahuje hranice České republiky. Základy tohoto uspořádání jsou totiž položeny v právu Evropské unie, a proto je nepravděpodobné, že by tato právní konstrukce mohla v budoucnu podlehnout lokálním politickým či jiným výkyvům.

Důvodů pro toto uspořádání, tedy nahrazení osoby zakladatele holdingem, je mnoho. Jde o prosté fyziologické důvody přes obchodní, ale zejména o zabezpečení právní či daňové ochrany. Setkáváme se však také se zcela pragmatickým důvodem spočívajícím v eliminaci majetku sloužícího k podnikání, který čelí násobně většímu riziku.

Privátní holding může působit jako skupinová banka, která umožňuje efektivní transfer kapitálu z jednotlivých obchodních společností na úroveň holdingu. Odtud je možné tyto prostředky buď zpětně investovat do rozvoje podnikání v daňově optimálním režimu, nebo dále nasměrovat do bezpečného přístavu - privátní sféry majitele a jeho rodiny.

SVĚRENSKÝ FOND NEBO RODINNÁ NADACE

Na příkladu s přesýpacími hodinami je popsán proces a důvody distribuce kapitálu z obchodních či výrobních společností, jejichž primární funkcí není kumulace finančních aktiv, ale jejich vytváření.

Je však potřeba pomyslné hrdlo přesýpacích hodin napojit na zmíněný bezpečný přístav pro aktiva, která mají sloužit rodině či jiným bohubilým účelům. Tímto přístavem mohou být zákonem stanovená pravidla přesunu majetku či jeho správy v případě rozvodu, dlouhodobé neschopnosti jednat, exekuce či smrti. Je třeba připustit, že uplatnění těchto pravidel je pro řadu rodin noční můrou. Tu se snaží aktivněji rozehnat prostřednictvím tradičních i nových institutů dědického práva - jde o závěti, dědické smlouvy, odkazy a podobně. Ale i zde naráží na některé nepřekonatelné limity. Proto se zejména rodiny, v jejichž čele stojí odpovědný otec zakladatel, uchylují po vzoru významných západních rodin pod ochranu institutů, jako jsou trusty (v českém prostředí soukromé svěřenské fondy) či rodinné nadace. Tato konstrukce může být završením rodinného řešení, které zajistí hned několik potřeb privátních klientů najednou.

Majetek tím bude chráněn od rizik běžného i obchodního života, dojde k vyřešení nenadálých životních situací, zajistí se nedělitelnost majetku (tzv. šlechtický standard) a v neposlední řadě vznikne místo, kde se může začít hromadit rodinné bohatství, které se stane předmětem wealth managementu v užším slova smyslu.

Je tak možné nejen uvolnit průtok peněz přes privátní holding do svěřenského fondu či nadace právně a daňově efektivním způsobem, ale je možné tento tok též stejným způsobem otočit, vyžaduje-li to aktuální potřeba financování rodinné firmy.

Výhodou také je, že právě na úrovni této rodinné fondové struktury se mohou prostředky akumulovat a stát se předmětem správy například zmíněného privátního bankéře. Tedy vytvořené bohatství vyjádřené penězi může opět začít pracovat pro rodinu, a to na úrovni, která je již zcela odštěpena od provozních rizik podnikajících obchodních společností, které toto bohatství generují.

Specializovaný tým více než 30 právníků a daňových poradců advokátní kanceláře HAVEL & PARTNERS zaměřených právě na oblast úzce profilovaných služeb pro privátní klienty v České republice i na Slovensku je připraven s vámi detailně prodiskutovat a následně vám vystavět na míru robustní strukturu pro dlouhodobou držbu a ochranu vašeho majetku, která se stane pevným základem pro optimální wealth management, ze kterého bude moci profitovat až několik generací vaší rodiny.

KLÍČOVÉ KONTAKTY HAVEL & PARTNERS PRO PRIVÁTNÍ KLIENTELU

Jaroslav Havel,
managing partner

David Neveselý,
partner

Vladěk Kráček,
counsel